

6. navadna nedelja A

*Vaš 'da' naj bo 'da', in vaš 'ne' naj bo 'ne'.
(Mt 5,37)*

Prvo berilo

Sirah 15,15-20

Če hočeš, boš izpolnjeval zapovedi. Zvestobo ohraniti je stvar tvoje dobre volje. Predte je položil ogenj in vodo, roko boš iztegnil, po čemer boš hotel. Pred ljudmi sta življenje in smrt in kar bo komu po volji, mu bo dano. Zakaj velika je Gospodova modrost, Gospod je silen v mogočnosti in vidi vse. Njegove oči zrejo na tiste, ki se ga bojijo, pozna vsako človekovo dejanje. Nikomur ni ukazal, naj bo brezbožen, nikomur ni dovôlil grešiti.

Drugo berilo

1 Korinčanom 2,6-10

Bratje in sestre, modrost oznanjamo med popolnimi. Toda ne modrosti tega sveta, tudi ne modrosti voditeljev tega sveta. Ti so minljivi. Mi oznanjamo Božjo modrost v skrivnosti, tisto prikrito, ki jo je Bog pred vekom vnaprej določil za naše poveličanje. Te ni spoznal noben mogočnik tega sveta. Kajti ko bi jo bili spoznali, Gospoda veličastva pač ne bi bili križali. Kakor je pisano: Česar oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo, to nam je Bog razodel po Duhu. Duh namreč preiskuje vse, celo Božje globine.

Evangelij

Matej 5,20-22a.27-28.33-34a.37

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: "Povem vam: Če vaša pravičnost ne bo večja kakor pravičnost pismoukov in farizejev, ne pridete v nebeško kraljestvo.

Slišali ste, da je bilo starim rečeno: 'Ne ubijaj! Kdor pa koga ubije, pride pred sodišče.' Jaz pa vam pravim: Vsak, kdor se jezi na svojega brata, zasluži, da pride pred sodišče.

Slišali ste, da je bilo rečeno: 'Ne prešuštvuj!' Jaz pa vam pravim: Kdor koli s poželenjem gleda žensko, je v srcu že prešuštvoval z njo. Dalje ste slišali, da je bilo starim rečeno: 'Ne prisegaj po krivem; izpolni pa, kar si prisegel Gospodu!' Jaz pa vam pravim: Sploh ne prisegajte! Vaš 'da' naj bo 'da', in vaš 'ne' naj bo 'ne'; kar je več kot to, je od hudega."

V razmislek

Današnji evangelij je – kot evangelija obeh prejšnjih nedelj – izvzet iz tako imenovane Pridige na gori. Vendar je ton današnje pridige na videz bolj oster. Jezusov namen je izražen takoj v prvem verzu (daljše verzije): "Ne mislite, da sem prišel razvezat postavo ali preroke; ne razvezat, temveč dopolnit sem jih prišel." V šestih tako imenovanih "antitezah" predstavi svojo novo, poglobljeno razlago tradicionalne Tore, učene s strani učenjakov in farizejev njegovega časa. ("Slišali ste... Jaz pa vam pravim...") Tu ne želi naložiti ljudem nekega dodatnega bremena, temveč bolj kakovostno interpretacijo zakonov. Ko Jezus v zvezi s tem govori o "pravičnosti", mu ni bistveno uresničevanje pravnih določil, temveč razumevanje tega, kaj je pravično in kaj je pravilno pred Bogom in človekom, saj nas to, kar je pravilno vodi do tiste svobode, h kateri smo poklicani vse od začetka. V prvi vrsti gre za odnos – odnos med ljudmi in odnos med ljudmi in Bogom. Odnose kljub temu le težko stlačimo v nek sistem pravil. Zgolj kazen in obsodba nimata veliko smisla, če se ne spremeni človekova miselnost, notranja motivacija in srce – t.j. tisto področje, kjer prihaja do odločitev.

Antiteze merijo na vse ljudi. Ni dovolj, da opustimo določena slaba dejanja. Veliko bolj gre za tisto notranjo naravnost, ki omogoča svobodno, zdravo in uspešno življenje. Izpoljevati Jezusove zahteve je in ostaja težko za nas ljudi. Vendar so te zahteve povabilo, ki nas usmerja v prihodnost – v svobodo, ki nam je obljubljena in po kateri vsi hrepenimo. V svobodo, v kateri lahko novi človek živi v miru s seboj in drugimi, saj tam ni več strahu, nezaupanja in zlaganosti...

V tej svobodi bo več kot zgolj odstotnost ubijanja; v celoti bomo mislili na dobro soljudi, s tem ko bomo skušali tako uravnovežiti naše konflikte in interese, da bomo imeli vsi enakovredne možnosti za življenje.

V tej svobodi bo več kot zgolj odsotnost prešuštvovanja; naše odnose bomo oblikovali tako, da bomo spoštovali dostojanstvo drugega, da ga ne bomo zlorabljali zaradi zadovoljevanja lastnih potreb in da se bomo odločali iz odgovornosti do drug drugega.

V tej svobodi bo več kot zgolj odsotnost priseganja; govorili bomo po resnici in ravnali bomo po resnici, tako da nam bodo drugi lahko zaupali in se popolnoma zanesli na nas, četudi se nam bo zdelo težko in nas bo stalo marsikatero koristi. Če nam uspe z drugimi ravnati odprto in po resnici, ne bomo več potrebovali prisegati.

Ne gre torej za to, da bi nadgrajevali zakone, gre za "več" pri uresnitvi in izpolnjevanju, ki je že v vas. Kdor sledi Jezusu in skuša živeti po njegovih navodilih, bo vsekakor hkrati tudi žel nasprotovanje in sovražnost družbe. Kajti krščansko ravnanje radikalno postavlja obstoječ način vedenja pod vprašaj. Takoj ko bo naše srce razumelo, da ne gre za to, kako se bomo izkazali pred Bogom, temveč za odnos in za Božje hrepenenje po odnosu z nami, nam bo povsem samoumevno ravnati tako, da bo naše življenje in življenje soljudi bolj srečno, bolj svobodno in bolj zdravo – ni važno, kaj si družba okoli nas misli o tem.

6. navadna nedelja A

Vaš 'da' naj bo 'da', in vaš 'ne' naj bo 'ne'.
(Mt 5,37)

Prvo berilo

Sirah 15,15-20

Če hočeš, boš izpolnjeval zapovedi. Zvestobo ohraniti je stvar tvoje dobre volje. Predte je položil ogenj in vodo, roko boš iztegnil, po čemer boš hotel. Pred ljudmi sta življenje in smrt in kar bo komu po volji, mu bo dano. Zakaj velika je Gospodova modrost, Gospod je silen v mogočnosti in vidi vse. Njegove oči zrejo na tiste, ki se ga bojijo, pozna vsako človekovo dejanje. Nikomur ni ukazal, naj bo brezbožen, nikomur ni dovolil grešiti.

Drugo berilo

1 Korinčanom 2,6-10

Bratje in sestre, modrost oznanjamo med popolnimi. Toda ne modrosti tega sveta, tudi ne modrosti voditeljev tega sveta. Ti so minljivi. Mi oznanjamo Božjo modrost v skrivnosti, tisto prikrito, ki jo je Bog pred veki vnaprej določil za naše poveličanje. Te ni spoznal noben mogočnik tega sveta. Kajti ko bi jo bili spoznali, Gospoda veličastva pač ne bi bili križali. Kakor je pisano: Česar oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človekovo srce ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo, to nam je Bog razodel po Duhu. Duh namreč preiskuje vse, celo Božje globine.

Evangelij

Matej 5,17-37

Tisti čas je Jezus rekel svojim učencem: "Ne mislite, da sem prišel razvezat postavo ali preroke; ne razvezat, temveč dopolnit sem jih prišel. Resnično, povem vam: Dokler ne preideta nebo in zemlja, ne bo prešla niti ena črka ali ena črtica postave, preden se vse ne zgodi. Kdor bo torej kršil eno od teh, pa čeprav najmanjših zapovedi in bo tako ljudi učil, bo najmanjši v nebeškem kraljestvu. Kdor pa jih bo izpolnjeval in učil, bo velik v nebeškem kraljestvu. Kajti povem vam: Če vaša pravičnost ne bo večja kakor pravičnost pismoukov in farizejev, ne pridete v nebeško kraljestvo.

Slišali ste, da je bilo starim rečeno: 'Ne ubijaj! Kdor pa koga ubije, pride pred sodišče.' Jaz pa vam pravim: Vsak, kdor se jezi na svojega brata, zasluži, da pride pred sodišče. Kdor pa reče bratu 'tepec', zasluži, da pride pred veliki zbor; in kdor mu reče 'norec', zasluži, da pride v peklenški ogenj!

Če torej prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj proti tebi, pusti dar tam pred oltarjem, pojdi in se najprej spravi z bratom, potem pa se vrni in daruj svoj dar. Spravi se hitro s svojim nasprotnikom, dokler si z njim še na poti, da te nasprotnik ne izroči sodniku, sodnik pa pazniku, da te vrže v ječo. Resnično, povem ti: Ne prideš od tam, dokler ne plačaš vse do zadnjega novčiča.

Slišali ste, da je bilo rečeno: 'Ne prešuštvuj!' Jaz pa vam pravim: Kdor koli s poželenjem gleda žensko, je v srcu že prešuštoval z njo.

Če te desno oko pohujšuje, ga iztakni in vrzi od sebe; kajti bolje je zate, da izgubiš en del telesa, kakor da bi bilo vse tvoje telo vrženo v pekel. In če te desna roka pohujšuje, jo odsekaj in vrzi od sebe, kajti bolje je zate, da izgubiš en del telesa, kakor da bi vse tvoje telo prišlo v pekel.

Rečeno je bilo: 'Kdor se loči od svoje žene, naj ji dá ločitveni list.' Jaz pa vam pravim: Kdor se loči od svoje žene, razen če zveza ni bila zakonita, je kriv, da ona prešuštvuje. In kdor se z ločeno oženi, prešuštvuje.

Dalje ste slišali, da je bilo starim rečeno: 'Ne prisegaj po krivem; izpolni pa, kar si prisegel Gospodu!' Jaz pa vam pravim: Sploh ne prisegajte! Ne pri nebu, ker je Božji prestol, ne pri zemlji, ker je podnožje njegovih nog, ne pri Jeruzalemu, ker je mesto vélikega kralja. Tudi pri svoji glavi ne prisegaj, ker niti enega lasu ne moreš narediti belega ali črnega. Vaš 'da' naj bo 'da', in vaš 'ne' naj bo 'ne'; kar je več kot to, je od hudega."

V razmislek

Današnji evangelij je – kot evangelija obeh prejšnjih nedelj – izvzet iz tako imenovane Pridige na gori. Vendar je ton današnje pridige na videz bolj oster. Jezusov namen je izražen takoj v prvem verzu (daljše verzije): "Ne mislite, da sem prišel razvezat postavo ali preroke; ne razvezat, temveč dopolnit sem jih prišel." V šestih tako imenovanih "antitezah" predstavi svojo novo, poglobljeno razlago tradicionalne Tore, učene s strani učenjakov in farizejev njegovega časa. ("Slišali ste... Jaz pa vam pravim...") Tu ne želi naložiti ljudem nekega dodatnega bremena, temveč bolj kakovostno interpretacijo zakonov. Ko Jezus v zvezi s tem govori o "pravičnosti", mu ni bistveno uresničevanje pravnih določil, temveč razumevanje tega, kaj je pravično in kaj je pravilno pred Bogom in človekom, saj nas to, kar je pravilno vodi do tiste svobode, h kateri smo poklicani vse od začetka. V prvi vrsti gre za odnos – odnos med ljudmi in odnos med ljudmi in Bogom. Odnose kljub temu le težko stlačimo v nek sistem pravil. Zgolj kazni in obsodba nimata veliko smisla, če se ne spremeni človekova miselnost, notranja motivacija in srce – t.j. tisto področje, kjer prihaja do odločitev.

Antiteze merijo na vse ljudi. Ni dovolj, da opustimo določena slaba dejanja. Veliko bolj gre za tisto notranjo naravnost, ki omogoča svobodno, zdravo in uspešno življenje. Izpoljevati Jezusove zahteve je in ostaja težko za nas ljudi. Vendar so te zahteve povabilo, ki nas usmerja v prihodnost – v svobodo, ki nam je obljubljena in po kateri vsi hrepenimo. V svobodo, v kateri lahko novi človek živi v miru s seboj in drugimi, saj tam ni več strahu, nezaupanja in zlaganosti...

V tej svobodi bo več kot zgolj odstotnost ubijanja; v celoti bomo mislili na dobro soljudi, s tem ko bomo skušali tako uravnovežiti naše konflikte in interese, da bomo imeli vsi enakovredne možnosti za življenje.

V tej svobodi bo več kot zgolj odsotnost prešuštvanja; naše odnose bomo oblikovali tako, da bomo spoštovali dostojanstvo drugega, da ga ne bomo zlorabljali zaradi zadovoljevanja lastnih potreb in da se bomo odločali iz odgovornosti do drug drugega.

V tej svobodi bo več kot zgolj odsotnost priseganja; govorili bomo po resnici in ravnali bomo po resnici, tako da nam bodo drugi lahko zaupali in se popolnoma zanesli na nas, četudi se nam bo zdelo težko in nas bo stalo marsikatero koristi. Če nam uspe z drugimi ravnati odprto in po resnici, ne bomo več potrebovali prisegati.

Ne gre torej za to, da bi nadgrajevali zakone, gre za "več" pri uresničitvi in izpolnjevanju, ki je že v vas. Kdor sledi Jezusu in skuša živeti po njegovih navodilih, bo vsekakor hkrati tudi žel nasprotovanje in sovražnost družbe. Kajti krščansko ravnanje radikalno postavlja obstoječ način vedenja pod vprašaj. Takoj ko bo naše srce razumelo, da ne gre za to, kako se bomo izkazali pred Bogom, temveč za odnos in za Božje hrepenenje po odnosu z nami, nam bo povsem samoumevno ravnati tako, da bo naše življenje in življenje soljudi bolj srečno, bolj svobodno in bolj zdravo – ni važno, kaj si družba okoli nas misli o tem.